

Apsteļamā:

Baltijas Semkopija" Administrācija, Ār-Rīgas Ralku-celā Nr. 14, Puhziņu Gederta un beedra gramatu-bode. Bejtam Rīgā: Altberga un Kaptein gramatu-bodis un pee topmana Berghendorffa lga, pilsetas Ralku-celā Nr. 13. Zitās pilsetās: wifās gram.-bodis. Uf laukeem: pee pagastu-walbehm, mahzitateem, skolotajeem, 2c.

8. gads.

Rīgā, 7. janwari.

Maksa ar peesuhstichanu par wasti:

Ar Beelikumu: par gadu 3 rubl., bej Beelikuma 1 rubl. 60 kap.
Ar Beelikumu: par 1/2 gadu 1 rubl. 60 kap., bej Beelikuma 85 kap.
Maksa ekspedizija un gramatu-bodis fawemot:
Ar Beelikumu: par gadu 2 rubl. 50 kap., bej Beelikuma 1 rubl.
Ar Beelikumu: par 1/2 gadu 1 rubl. 30 kap., bej Beelikuma 55 kap.
Beelikums ween par gadu 1 rubl. 50 l., par 1/2 gadu 80 kap.

Sludinajums, par 8 kap siltu rakstu rindian, nem pretim H. Allunans, Belgawā; Ceepinsh, Zehstis; Salleneeks, Waukū, un administrācija, Rīgā.

Baltijas Semkopja redakcija, administrācija un ekspedizija atronahs Ār-Rīgas Ralku-celā Nr. 14.

Jauna gada apfweizinajums.

Sweiki, mihlee lastitaji, uf scho jaunu gadu Zuhš!
Sneedsu katram sird' un roku, kas til ween mans nehmejs buhs.
Gribu atkal laipni staigat katrā muischā, mahjinās.
Nest, zil ween til sadabuschu, wajasigas mahzibas.

Zhpaschi tahs kreetnas sinas, ka ir seme ja-afkoy,
Lai arween jo bagatigi ta ar augkeem pilna top.
Kas ween derigs fainneeziba, to weenmehr Zums stahstichu;
Jo tas ween mans leelats preeks buhs, dot Zums labu padomu.

Kas gan ir jo leela laime, par to, kas ir fainneekem
Trekni lauki, kreetna faine, swehtiba pee lopineem?
Ari waltij, jo tai kreetni, uskopuschees fainneeki,
Jo buhs ari pate teescham uskopta jo pilnigi.

Ari wifās zitas sinas, to ween gaid' no awisem,
Nestichu teem schint gada, kas til mani preti nem.
Nu tad sche Zums sirds un roka, labprahst apmekleschu Zuhš
Dshwofim ka draugi kopā, tad mums wifsem labi buhs!

Semkopiba ir tas pamats katrai waltij wafaulē,
Kur ta stipri dibinata, tur ir droshcha wafahrne.
Tadehl ari schinis laikos stipri par to ruhpejash —
Semkopiba, ka jo deenas, fapratigi attihstahs.

Rihna to til augsti goda, ka neweens pats semkopis
Wawafari ahtrat wagu fawā laukā nedsen wis,
Gefam naw ar selta arflu keisars tas wiszeenigais,
Pats ar fawu roku kahdu wagu isdshst mehginajs.

Tadehl wifsem semkopjeem augstu laimi usfauzu!
Pee schihš laimes, zil ween spehdams pamahzidams lihdseschu,
Lai arween jo pilnam usplaukt semkopiba Latvija.
Saimneekem, kad lauki pilni, nebuhs ziteem truhziba.

E. D.

Saimneezibas nodala.

Kahds waheds pahr strahdneeku buhshchanu Kursemē.

Kad tagad muhsu darba strahdneeku stahwolliis pret senakeem laikeem wifada wihse pahrlabojees, to katris tikai warehs ar preeku atshst, un tas ir itin pareisi, ka katris dsenahs peeklahjiga wihse, kur un ka til waredams, eelsh fadsihwes uf preekschu tikt.

Muhsu kalpeem tagad algas leelas, un darbi, pret senakeem laikeem, daudš weeglaki, tadehl ka grehtatee darbi pa leelakai dakai tagad teel ar maschinahm pashradati.

Bet waj darba deweju stahwolliis ari ir tai mehrā pahrlabojees? Darba algas ir til augstas, ka pee schi gada knapeem eenehmumeem dascham semkopim buhs grehti deesgan schogad faweem strahdneekem salihgtahs, augstahs lones famakfat; darba deweji kreetneem kalpeem ari labprahst war leelakas lones makfat, bet tahdu atrodahs deemschehl deesgan mas. Strahdneekem, kuzi tagad jau gadeem til leelas lones nem, wajassetu ruhpetees zaur leelaku usmanibu pee darbeem un preezigu paklaushchanu augstahs lones nopelnit; bet beidsama laika fainneekem ar kalpeem pawisam atshgarni eet: kalpi zaur un zauri nemot, paleel arweenu stahrgalwigati un pretigati. Daschs jaunato laiku brijhibu riktigi neapkerdams, to mehgina isleetat zaur rupjibu un palaischanos, un tagad par weenu gadu til daudš lones pelnidams ka fenahl par trim jeb ischetri gadeem, fajuhtahs pawisam par fawadu, augstaku radijumu, un newar ar tahdu domahm aprastees, ka wixam maifes tehws buhtu tagad tapat jallausa un jazeeni ka fenak. Kad fainneeks kalpu dehl neishmanibas un palaidnibas pee darbeem kahdu reis nemahs pahrrahst un atgahdinat, ka kalps leelo algu zaur kreetneem — labi pashradateem darbeem til war nopelnit, tad tas fainneekam waren spihstedams tiks manit, ka tahda wihse fainneeks ar kalpu schinis laikos nedrihst wis apeetees; daudšreis fainneeks it labi mana, ka til zaur kalpu spihsteshanu wixam sirs sishws, un darba leetas famaitatas tapuschas; bet kad newar skaidri peerahdit, tad tomehr jazeesh klusu. Ar tahdu ehdeenu, ka fenahl, kalpi ar wairs naw meerā, wajaga wixem wairaf pawalga dot, ja grib labakas felmes pee darbeem redset. Sinams ari tagad wehl ir

kalpi, kas paklaushgi un kreetni strahdneeki, tahdu darba dewejs, kad weenreis dabujis salihgt, labprahst wairs no fewis neatlaidihš.

Ar tahdu loni, ka fenahl, strahdneeks tagad gan wairs newar istikt; tagad ir wifās leetas dahronas palikuschas un tadehl rubulim ari wairs naw tahs wehrtibas, kahda wixam fenahl bija, un tapehš jau ari strahdneeku lones paaugstinashana bij wajasiga, bet buhtu ari wajasigs, ka tatschu weenreis pee muhsu strahdneekem ka isgadiga lones paaugstinashana mitetos.

Lai gan beidsama laika pee mums wifās malās dshshchanahs pehš daschadahm islusteshanahm augtin aug, tad tomehr jo leelaka mehrā tas ir pee muhsu strahdneekem manams: beeshi ween dsirdam daschu leelamees, ka tai un tai wafarā til un til rubuku notehrejis. Daudsi no wixem pashahwigu darbu nemihledami, dodahs uf pilsetu, kur daschi schekāds fawu eekrahjumu notehrejuschi un darba neatradami, postā aiseet.

Kas nu mums buhtu jadara lai kreetnus strahdneekus dabutum? —

Buhtu weenreis jafahl schkirt derigee no nederigajeem. Kreetneem strahdneekem tad ari waretu labas lones dot, un nederigos — ja ween waretu istikt, nemas darbā nemem; jo no tahdeem tā ka tā nefas labš neishahl. Weidjot wixi wehl ar faweem nizeem pawed daschu labu kreetnu strahdneeku uf nezeleem.

Naw jadomā, ka zaur tahdu islasteshanos rāsids strahdneeku truhstums. Pafaulēs stahsti mahza, ka kara wadoni ar duhschigeem, islasteem karotajeem — neraugotees uf flaitka leeluma, daschureis pashradā wārenus darbus, bet ar glehwukeem — kaut ari leela pulka, nekad kas slawens naw panahkts. — Buhtu japamehgina pehš pilsetneeku wihses, wifpahrigi eewest kalpu gramatizāas, kureās katru gadu fainneeks, pee kura kalps dshhwo, eeshime, ka par to gadu kalps pee wixā deenedams uswedees, un dereeshanas deenā — ja kalpam no preekscheja fainneeka slittas leezibas, newajassetu waj nu neweenam tahda lihgt, jeb ja lihgt, tad par daudš masaku loniti. Tad ar daschs kalps fawus neikumus atmetu, haididamees, ka warbuht nēdabuhš wairs darba pee fainneekem.

Teescham mehš labus kalpus wehl par mas, un kuhtrus par daudš (wixu wehrtibu salihdshnot) efam pratuschi zeenit, jo nebehdneeki dereeshanas deenā tapat darba

dewejus atrod, ka uszihstigees strahdneeki un tadehl ari naw peespeesti fawus eerastus dshhwes neikumus kahdreis pahrgrofit.

Tad wehl japeemin, ka daschi fainneeki zaur fawu iitureeshanos pret kalpeem paschi eemestu dod, kalpeem palikt stahrgalwigeem waj nepaklaushgeem. Ta par peemehru daschi pee lihghshanas kalpam fawola leelus sehjumus par goda loni, to sehjuma leelumu, kas salihgtā gan ari ispilba, bet kalps dabu tahdu semi, kas gadeem naw mehklus redsejuse un kur, ka wixi paschi sin, nefas newar isaugt; — kalps redsedams, ka wixam gads tā fawot, par pus walti jandshhwo, fainneeku ari nefad tā wairs nezeenihš un nepaklaushš, ka kad buhtu par fawu darbu riktigu algu fawehmis, un tā tad fawas un naidiba zaur tahdu netaisnibu no darba deweja wafes, wixu starpā newar beigtees.

Uppahdashm tadehl ar loni wairaf wihse strahdneekus, zil labi mums tas eespeehams, un tu afmes zil waredami nebehdneekus deenesā nemt; istu... fawem strahdneekem, tad warbuht ari ar laiku labu paklaushchanu peedshwofim pee faweem gahjeem.

Kahds Kursemneeks.

Widsemē ir ihpashas wilnas-kahrstuwes un wehrtuwes.

ar maschinu spehku, wehl loti mas isplatijushahs; Kursemē tahs tur preti tagad atrodahs wairaf apgabalds. Zhpaschi tagad, kur darba-spehki muhsu daudš pagehrejoshā laukfainneeziba top aishweenu dahrgati, tos tapehš wairs newar preeksch tahdahm shfahm darboschanahm, ka wilnas kahrshanas un wehryshanas, leetat. Zau dewita gadu-antena beigās fahka gandrihs wifā Eiropā atshst, ka tad, kad scho darboschanos atshstj ihpashu weikalneeku, fabriku-eestahdu, aplopyshana, mahjas fainneeziba daudš wairaf top eetaupitš, darba spehki daudš derigati isleetati un ari wilna pate daudš kreetnaki isshradata. Tobrihd wispirms klosteri to darbu Wahzija usnehma un to ari teescham lehtati un pilnigati isdarija. Daschi klosteri tobrihd tureja leelus aitu pulkus un ar wilnas-kahrshanu un wehryshanu leelisti darbojash. Bet tai laika wehl nebija ne mafais kahjahm minamais ratishch, nedš ari zitu

isgubrotu maschinu preefsh scheem darbeem. Til wehl 1530. gada ir Jahnis Jürgens muhsu wehrjamōs ratiaus atradiš; un kamehr ar maschinahm wispirms Anglišā fabka wilnu kōhrū un wehrt, buhs nu til wehl kahdi 30 gadi pagahjuschi. Us dauds augstaku un pilnigaku palahpeenu fabka wilnas-fahrshana un wehrshana pazeltees, kad to wairaf ustižaja tahdu lauschu rotās, kas ar to ween nodarbojahs. Tas pats waretu ari pee mums notist, ja til ween pee mums fahktu wairaf zeltees ihpafshas wilnas-fahrstuwes un wehrstuwes — ar maschinu fpehku. Kursēmē, kà jau augškā dširdejahm, tahs jau atrodahs wairaf weestās; bet Widsemē, zil man lihds schim sinams, tika Limbahšds, Zehstā, Straugē Inzeemā. Kursēmē atrodahs schihs wilnas-fahrstuwes, kas wisur ar submalahm, pa widsemniski, ar dširawahm, ir faweenotās, tika Wahzeefsh weikalneeku rotās; bet Widsemē, zil tahs tē fahshw, gondrihs tika Latweefshi scho weikalu dšen. Zil fapratigi un dauds ruhpižaki ar scho darbibu apeetahs Latweefshi, nekā Wahzeefshi, to nupat wehl dabuju Inzeemā, Krūdenera dširawahs (Lehdurgas draudšē) peeredset; kahstis tē tika ar jaunakā laika us to ištahdatahm maschinahm; maltawneefs J. Grauman lgs, kas ari scho fahrstuwē wada, zaur fawu ruhpižo un kreemo darba paštrahdashanu tē mantōjis pee laudim tahdas ustižibas, ka pat fenakā kalpu seewira fawu mahziā wilnas labaki schē fahrstuwē nonefs, nekā pate to nemahs apstrahdat. J. Grauman lgs tagad pee fewis pilnigaki estaišis ari wadmalaš welschānu un preefshānu. Wehlejamees, ka schahdas wilnas-fahrstuwes (un lihds ar to ari wilnas-wehrstuwes) Latwijā pa pilnam zeltoš un ar dauds felmi darbotōs!

Wispahriga data.

Attihstibas kawekli Kursēmē.

Ar schahdu usraštu atrodahs kahds rakstis no P. lga pagahjuscha gada Balt. Wehsmescha 18. num. Schis rakstis ir jo eewehrojams tamdehl, ka wirtsch runā pahr leetahm, kas mums ir fwehtas un dahrgas, kas mums — tā fatot — kerahs pee lauleem; tapehž ir jawehlahs, ka ilweens Latweetiš, kam ruhj tautas labums, lastu scho P. lga rakstu wairaf reišas un ar apdomu. Sawā rakstā usrahda P. lgs, ka weens no wisu fwarigaleem attihstibas kawekleem pee mums ir tas, ka mums truhstī pašcheem fawu skolotaju seminaru, un tur wiam pilnigi tairiba.

Irlawas skolotaju seminar Kursēmē ir par masu, ar pahraf schauru mahzibas programu un naw nelahdā sūd eeflawejams Latweefshu tautai. Za ir Wahju skola, kuzā top pahrwahzoti Latweefshu wežaku behrni par Kursēmē tautas skolotajiem. Tur ir Latweefshu tautas wajadšbas, kà ari Latweefshi pašchi, til pat fwechi un nepasihstami, kà meln-ahdas zilweli Afrikā. No Latweefshu tautas tur neteel runatā, jo tahdas nemas pasaulē ne-efot, bet weenigi fahda araju fahrta dšihwojot Baltižas gubernās, un kas til weenigi warot nahlt pee prohta garšmas zaur Wahju walodas mahzišchānos un Wahju kulturu. Latweefshu waloda efot til pilka un nabadšite, ka tam mahziti zilweli nekad newarot isfajit fawu domu, tapehž tad ari ne-efot eepfehjams, zitu tautu rakstneelus pahryeti Latweefshu waloda. Dashedu gan efot mehginajuschu tultot Schillera pulstena dšeesmu, bet ta isnahstas til siliti fagremota, ka tulfojums nemas ne-efot faprotams. Tā par peemehru to weetu Schillera pulstena dšeesmā: „Durchmicht die Welt am Wanderstabe.“ ratshu gitadi newarot tultot kà: „Isnehro pasauli ar zela spēki.“ un lizam zilwelim lai nu gan efot tad faprotams. Kad seminaristi pehž beigteem skolas gadeem eexamšot weetas par pagasā skolotajiem, tad wisu tuwatee pasihstami lai efot Wahju arendateri, melderi, fhrimeri, fulairi un jumprawas, kahdi katra pagasā un muishā atrodami, jo ar semneekem weefiga fahfshānahs tamdehl ne-efot eepfehjama, ka tee par zitu nelo nefinot runat. kà pahr tekeem un zubziahm. Latweefshu walodu dšird Irlawas seminar til pat reti kà Amerikā, un labi eewehrojot to, ko tur dšird, ir gribošcham jaleezina, ka Irlawas seminaris ir Latweefshu tautai til pat labs un derigs kà „Latweefshu Awises.“

Wisā tas, ko nupat stahstiju par Irlawas seminaru, naw wehl nemas wis un nemas tas treknakā, ko par wisu stahstīt waretu. Efmu no leelā krahjuma til isnehmis masu družizu, gribedams rahdit Latweefsheem, fahdas dšiku gudribu pilnas mahzibas inceds Irlawas seminar nohameem tautas skolotajiem. Un tā, ka es pats efmu sehdejis wairaf gadus Irlawas skolas bekdōs un tahdas mahzibas simtohm reisu klausiees, tad waru wias apleezināt — un lihds ar manim wehl dauds ziti — kà pilnu Deemu pateefibu. Zil manim sinams, tad tahda mahzibas metode ir pašahwejuse 30 gadus. Kā tagad tur isfkatahš, to nesinu.

Ja nu gubom isbeht pahrwahzoshānai, grihom lai wairojahs pee mums attihstiba un lai muhsu behrni teel

felmigi skoloti un audsinati par preeku un fwehtibu tautai, tad lai ruhpejamees un gahdajam par kreetnu skolotaju seminaru. P. lgs dod mums sawā rakstā podomu, lasti labprahtigas dahwanas, pee kam lai ari pedelitoš zeen. bafnizlungi — un zelt Latweefshu skolotaju seminari Dobelē. Seminaru usbuhwet un ušturet no labprahtigahm dahwanahm, tas monim rahdahs loti geuhra leeta, ihpafshi wehl, ka newaram zeret us zeen. bafnizlungu peepahidšibu. „Latweefshu Awises“ fawa pagahjuscha gada peelikumā pee Latweefshu Awischa Nr. 26 stahstā faweam „mihleem lastajiem“, ka pasaulē wehl atrodotees 1000 miljonu paganu, tapehž tai mehs ne-efot kuhtri atdarit fawu roku un dot zil katriš fpehjet, un kamehr nu tee 1000 miljoni nebuhs atgreesti, tamehr mums nelahdas zeribas, ka zeen. bafnizlungi usajinatu Latweefshu draudšes, dot dahwanas par labu pašcheem Latweefsheem. Bet maj mehs nekuhtum drihsal pee mehrta, ja greestum fawu wehribu us kreemu skolotaju seminaru Rigā. Kreemu walodas praschana ir Latweefsheem nepezeefshami wajadšiga un jauneki, kuzi fagatawojahs us skolotaju amatu, to gan Baltižā nekur til pilnigi un kreetni ne-ee mahzifees, kà Rigas skolotaju seminaru. Rigas seminaris nepeeder schim brihscham ne Widsemē ne Kursēmē Latweefsheem, ta ir kroka skola ar paschū mahzibas programu, kas zelta us abju guberau robeschahm, lai buhtu til pat weegli fahneefshama Widsemē, kà Kursēmē. Ja nu Latweefshi, tillab Kursēmē kà Widsemē, lastu labprahtigas dahwanas un tahs listu augstai waldbai pee schjahm, wisu luhgdami, Rigas skolotaju seminaru tai mehrā paplaschinat, ka waretu tam tikt usameti kahdi 300 jauneki, tad zeroms, ka augstā waldbiba, eewehrodama truhkumu, ko zeefch tagad Latweefshi pee kreemu walodas, ka ari wisu zenschānos pehž kreetna skolotaju seminaru, labprahit paklausitu tahdu dibinatu un nopeetnu Latweefshu luhgumu un neatrautu no fawas pufes pahidšibu tillab pee seminaru pahrbuhwes kà uštufeschānas. Dapāt ir wehl zeroms, ka augstā waldbiba wehl wairaf paplaschinotu seminaru mahzibas programu, pahrwehrstu to par wispahrigu Latweefshu tautas seminaru un usametu skolas pahrwaldē ari Latweefshu bafstis. Skolotaju seminarim us lauleem, naw nekad tahds swars preefsh tautas, kà tad wirtsch atrodahs leelakā pilfehštā, ihpafshi wehl Rigā, kur dšihwo leelā skaitlā mahziti Latweefshi, kur felmigi plaufti un seed Latweefshu beedribas. Behrkōns.

Dashedas sinas.

No eefshemes.

Riga. Swehtdeen, 3. janwari sch, g., atrasi Saslanak, meškā aij Mahrtina bafnizās, diwi wihreefshu lihki. No bruhzem un ziteem apstahfkeem naw redsams, waj wini kretuschu zur sleklamu rotahm, waj lastam kausotees. Weenam peeres kausē pahrsis ar fahdu ne-afu eerozi, otram kausē aijzests un roka fagraifita. Buhš bijuse sibwa kauja. Melaimigees obi fpehžigi wihri no 30 lihds 35 gadu wezi, glibti gehrdi. Kā rahdahs, wini tur meškā jau no jauna gada deenas gulejuschi.

Pahr lauschu skaitishānas rezultateem us semem „Rig. Itga“ wehl fino, ka Suntaschu draudšē bijuschu 5343 un Mahlpils draudšē 3766 dwehseles. Skolā bij 1359 (pret 724 personahm 1867. g.) un Merrawā 2677 (pret 2112 personahm 1867. g.). Rujenes meeskā 13 skaititaji isdarija skaitishānas darbu, un israhdijahs, ka Rujenē dšihwo 645 wihreefshi un 662 keeweetes, kopā 1307 dwehseles. Skaitishāna notika fahrtigi, bes nefahdas pretefshas no skaitamo pufes. Aisputē bija 3444 eefshwotaji (bes kareweem) pret 2958 personahm 16. martā 1863. gada, tā ka tur pehdejōs 19 gaddōs lauschu skaitis stipri wis naw gahjis wairumā. Jaunjelgawā dšihwo 5996, Grobixā 1346 laudis (bes tur stahwoscheem kareweem). Bauskā 6208 dwehseles. Jakobshatē 5383. Leepajā bes saldakeem un dšelszela deendereem 27,418, pilfehsta ihpashums Leepajās muishā 499 dwehseles.

Is S. stanzijas. Bija 26. dezembra wakars. Jautriš pulzisch studentu dewahs us mineto stanziju. Kad nu man ari bija tas gods, fahdas stundas wisu jautribās lihdsdalitees, tad kopā ar fawu draugu feldsames wiaus pawadit lihds minetai S. stanzijai. Norunajam wizeem lihds nahfokhai stanzijai lihds braukt. Sinoms, ka minetais studentu pulzisch eegreesahs pirmās klases usgaidamā ishabā. Ari mehs ar draugu peelihdam pee busetes (stoklas) stuhrišcha, gribedami weenu pudeli alus istulshot. Tadehl luhdu draugam, kà isfauz pudeli alus Wahju walodā? wirtsch mani eemahzija, un nu preezigs, ar lepnu isfkatu feldsōs pee skaitishas busetes mamteles un luhdsu: „Fräulein, bitte eine Flasche Bier!“ (jo sinaju, ka schai pirmajā klafē ne-attahj Latweefshu walodu) un man par leelu preeku ari tuhli wewela pudele ar diwahm glahsem tika preefshā peefleeta. Draugs un es tuhli nodsehram

pusglahses, klufam Trimpum patefshamees. Te par nelaimi mans draugs pasafa: „Jaunfunde, waj Zuhš nebuhtu til laipno, man weenu sehwekfōzianu paleene!“

Es, kà no pehrkōna trahpits peefshros pee fawas glahses un, te ari tuhli dširdu bahrgā bafsi: „Was, was, was machen Sie hier? Heraus, heraus! ach du Schuft! Schandarm, weedet wiaus ahr!“ Es pakampu wehl atlikufshos alus pileenus un eeshju no brihnumeem watejā mutē un feldsōs ahrā, sinams atpafak, nefstaidomees! Bet, ko domajeet, pat us perona mums nebij wairā brihw stahmet.

Kamehr apfrehju ap wisu fwehto weetu apfahri, tamehr brauzeens jau fahka us preefshu fustetees un mums ar beedri bij japaleel atpafak. Skumigi usmetu azis us muhsu diwahm II. klafes biljetem un aishgahju mahjā.

(R. W.)

Maj-Salazes draudšē, Waltensberga lishschu skolas skolotajis, Jahnis Ramat 29. nowembri noswinejis fawus 25 gadu amata-fwehtisu.

Biltene no 20. dezembra estaištra pasta-stanzija, kur peekem un isdod wifadās wehstules.

Is schahdahm draudšem skaitishānas rezultati jau sinami, un dšihwoja:

Veelwahrdes	draudšē	5,617 personas.
Zornilawas	"	744 "
Aumeisteres	"	3,040 "
Smiltenes	"	9,532 "
Seltiaa	"	5,102 "
Kanapejas	"	8,252 "
Tarwafias	"	8,418 "
Matishu	"	4,871 "
Rubenes	"	3,805 "
Bartolomejas (Ballamuse)	"	5,163 "
Zehsu	"	8,402 "
Slofas	"	6,300 "

No pehdejem 6,300 Skolas draudses eefshwotajiem dšihwo: Wez. un Jaun-Bilderinās (incl. Edinburga) 532, Majorōs 1,366, Wez-Dubultōs 751, Jaun-Dubultōs 429, Meluichōs un Uferōs 868 un Kemeroš 352.

Jelgawā, 3. janwari. Sche isfkaitija 25,815 mahjās eefshus un 546 aishkōjusshus, ismemot pili ar tā ap 400, kroka zeetumu ar tā ap 400 un karewus tā lihds 3000 personahm.

Plepjunuifshas (Dobeles apr.) fawstarpigō uguns-apidroshinashānas beedriba preefsh kahda laika klufe apstiprinata no eefshleetu ministerijas, un dezembra mehnefi wira jau noturejuse sawu pirmo pilno fapulgi. — Preezajamees, ka tahdos beedribas nu ari Kursēmē fahl zeltees: Widsemē wias jau pašahw leelā skaitā.

Kuldigā, 4. janwari. Kuldigai ir 1800 faines ar 8151 eefshwotaju, lihds nekaitot aishkōjusshos un wirs-pilelunga muishu ar kopā lihds 1000 personahm.

Jaunas Igaunu awises „Olewit“ korespondents raksta, ka eewehrojama tizibas kusteshānahs Igaunijā, no kuras sehlahs dauds prameefshu, ne tikai nemastnahjāhs, bet wehl jo turpmal aishgahj lauschu prahtus ar leelaku fpehku, efot augstis no tam, ka luteru bafnizlungi nestrahda wiazai preti.

Apfweezinadama jaunās, leelas Wahju awises isdofshānu Kewelē „Cesti Postimees“ peefshmē: „Zaur spirdšinadamahm woldibas reformahm Igaunu tauto fahneefshā to attihstibas stabwolk, kur wiazai ir eeffehjams fahjedhigi zihnitees pahr fawas dšihwes un buhshānas pahlabofshānu. Un no schā faraulaka wiazā neattahpfees, eefam neispildifees wias wiazas tajnas wehlefehānahs. Kas weenā laikā zihnijahs kopā ar Igaunem, waj no malaš noskatiyahs us wisu zihnishānos — tas, sinams, pamanija, ka wisu eerotshi no dashedam pufem bija masal derigi preefsh zihnina un ar wizeem nepeetika: Igaunu awises netop lastas waldbas fahrās, tapehž ka wisu waloda nesawrotama tai mehrā, zil tas buhtu wajadšig. No otras pufes, tagadejās Wahju awises now eeffehjams isteilt fawas gribehshānas, un kahdus wahrdus preefsh fawas aishwahfehshānas. Kreemu awisem ar maj ween pasihstama Igaunu waloda un tapehž dashedu fwarigu jautajumu pahrpreefshāna Igaunu awises neispaudahs tablali pahr schā apgabala robeschahm, bet Wahju awises turpretim ir deesgan isplatitās Peterburgā. Scho truhkumu noskahrta jau fen un wiazā nowehfehshānu muhsu politiki gaidija jau ilgi, bet weli. Tagad waram pasneegt muhsu lastajiem pahshkamu stau, ka us preefshu schis robeš buhs peelihdšinat: no jauna gada Kewelē atklahsees jaunās, leelas, itdeenigas Wahju awises isdofshāna, kuras zenteens buhs zihnitees pahr Igaunu un Latweefshu interesem. Awises swars buhs ihpafshi tas, ka wiazā taps idota Wahju walodā, tapehž ka schini walodā teel westōs karech pret muhsu tautibu. Wahju awischi spreefshānas, kuzā redsams schāurs patriotisms, tika lastas no daudsejeem un eeflatitās par tihru pateefibu, tapehž ka nebija atbildes no otras pufes. Ja nu tagad isnahstā awise

Wahju walodâ, kura apfpreedihs wifas leetas no tautas fflata stahwokka, tad lastajai warehs pahrfklatit wifu pfa-

Zehrbata. „Gesti Postimees'a 49. N nodruta wehstule is Peterburgas, kura stary zitam leetahm aridsan nosih-

Zehrbata. „Tartu Gesti Seitunga“ stahsta schabdu notikumumu, kuru wira par pateeku apgalwo: Rahds schihs amises libdstrahdneeks pafstajagees pa Domkalnu un redse-

Keisara kroneschanas deena, ka „Nig. 3tg.“ sira, no litka us 1. maiju sch. g.

Peterburgâ, 2. janwari 1882. Schodeen loseja 34 reis no 1. aiflenejuma 5% premiju biletes. Leelatee win-

200,000 rubl. us Nr.	8,022	—	8.
75,000	17,925	—	13.
40,000	15,486	—	20.
25,000	14,606	—	25.

3 winnesti pa 10,000 rubl. us Nr. Nr.: 11,774 17, 6,406 48 un 13,927 40.

5 winnesti pa 8,000 rubl. us Nr. Nr. 11,203 47, 6,176 1; 3,220 13; 5,380 38; 660 17.

20 winnesti pa 1,000 rubl. us Nr. Nr. 6,099 17; 127 5; 13,701 49; 19,315 48; 7,145 48; 6,216 16; 14,582 37; 1,444 5; 16,145 42; 11,233 20; 14,803 13; 14,837 7; 2,620 50; 17,502 35; 17,013 11; 18,222 4; 9,802 38; 17,100 36; 9,343 29; 26 14.

Amortiseeretas tika schahdas 70 premiju biletes no 1. aiflenejuma: 548, 878, 966, 1,029, 1,201, 1,328, 2,584, 3,000, 3,183, 3,247, 4,078, 4,371, 4,501, 4,543, 4,751, 5,405, 6,082, 6,266, 6,549, 6,654, 7,154, 7,438, 7,660, 7,888, 8,038, 8,486, 8,763, 8,931, 9,156, 9,211, 9,434, 9,568, 9,643, 9,648, 10,230, 10,258, 10,291, 10,402, 10,410, 11,071, 11,426, 11,774, 13,201, 13,290, 13,505, 13,546, 14,108, 14,395, 15,019, 15,282, 15,509, 15,623, 15,946, 16,131, 16,207, 16,522, 16,528, 16,829, 16,893, 16,982, 17,086, 17,374, 17,720, 18,110, 18,205, 18,785, 19,278, 19,209, 19,512, 19,871.

Peterburgâ, 4. janwari. Awises sira: Schodeen pee aif- flegtahm durwim kara-aprinka teela eefahlahs prozefe prei Santowfki un Melnikowu, pafstahama Tsherewina leeta.

Kauffaimneezibas darbu nodata dod fowâ eenehmumu un isdewumu aprehinumâ pirmo reis flaidras siraas par krona semes daudsumu un ka ta isdalahs daschâs gubernâs.

no desetinâs); Chersonâs gubernâ 344,000, Taurijas: 227,000, Saratowâ: 200,000, Drenburgâ: 148,020, Per- was: 140,000, Zekaterinoslawâ: 102,000, Charkowâ: 94,000, Tambowâ: 79,000, Widsemê: 65,000, Besarab- jas: 58,000, Kurjemê: 57,000, Woroneschâ: 19,000, Wjatkas: 16,000, Ndwgorodâs: 18,000, Minâskâs: 12,000 Zitas gubernâs ir mafal nefa 10,000 desetinu krona se- mes. Stary tabm flaitama aridsan daudstis mineta Ufas gubernâ, kura tagad tilai wehl 18 desetinu krona semes atljis, no kuraahm gada eenehmums fanahf pee 18 rubl. Kaufasu un Sibiriju eewehrojot atronam Stawropoles gu- bernâ 112,000 desetinu krona semes, Terfchâs gub.: 107,000 Tomfksâs gub. 242,000, Semipalatinfksâs nowadâs 226-un Turgajâs apgabala tilai 3 desetinaâ. Wifs eenahtums kopâ no Kaufasus un Sibirijas neistaisa pahraf par 85,000 rbl., tas nom wehl ne pilnâs 20 kap. no desetinâs.

„Wald. Wehst.“ jauna gada numurâ pafstodams daschus ar goda sîhmem Wisaugstaki apdahwinatus un ee- zeltus augstâds amatâs, ka: Bunge par finansministri, Wannowfku par kara ministri un tagadejo zela ministri Possetu par admirala. Bunge un Wannofkâ libds schim bij tilai mineto ministeriju pahrawaldneeki. — Sudraba goda sîhmes pee Stanislawa lentes uj fruchtim nefamas iraid dabujufchi: Nigas L. draudjestefas semneeku peefehdetaji Mahrtinifch Behrtinifch un Mahrtinifch Bertmannis; pagasta teefu preefchfehdetaji Andrejs Auk Leimanu muifchâ un Jasto- tobs Gutmanns, Kalmmuifchâ; Peters Wilfâs Sermufschuwâfshê un Pidrikis Silinifch Sermufschuwâfshê peefehdetaji. Kursemê: malpilonis Ernâs Joh. Herzs, Leel-Swehtes un Wez-Swir- lautas pagasta ftrihweris un Dobeles aprinka teefas ftrih- weris; Ruzawas pagasta ftrihweris Nikadems Schulzs; Grobitzâs pag. teefas preefchfehdetaji Kristis Kalnits; Pree- kules pag. teefas ftrihweris Jahns Heldmanns.

Swarigu likuma gabalu, kas nahfs wifai walfsei par labu, ka „Now. Wrem.“ sira, iraid muhsu Keisars un Majestete paraf- sijufchi pagahjufchâ gadâ, 28. desembr. Trihpafschu swehtibu schis likums peefchêrs semneeku usplaufchana. Taidena Kei- sars parafsija Walfs padomes preefchlikumu, kahdâ wifhê wajaga notikt semes atpirtchana un pahrdofchana wifâ walfsi. Pehdejahm wehrtibâs atleekahm nu jalubd no Krewu semes. 1. janwari 1883. g. iraid pehdejais ter- minifch, kad galigi janobeidsahs fatrai rentes un klaufbas buhshana stary semneeku un agrolu gruntstungu — muifch- neeku. 1882. gada laifa wehl war teelgruntneeks ar sem- neeku pahrdofchana kontraktus noslehgt fawâ stary pahs abeju patifchanaas un brijwas falihgshanaas. 1. janwari 1883. gadâ nobeidsahs brijwprahtigas falihgshanaas laifs un wif semneeki, kas tant laifa wehl nebuhs dabujufchi fawas mahjas eepirt. dabuhs atpirtchanaas mafsojumu listes (охлаждающие листы) kur wiraem rentes weeta buhs ja- malfa atpirtchanaas summa. Bet fahlot ar 1. janwari 1883. g. wifa neatpirtka seme peekritihâ semneekem, pee lam kronis muifchneekem mafchâs 80 procentes no tafsee- retâs wehrtibâs summas. Tahlat top teifts: pirtchanaas summu pee bijufcheem dsmtssemneekem pafeminat wifâs gubernâs, kur 19. februari 1861. gadâ bij eewesti Leel- un Mas-Krewijas nofazijumi (semneeku likumi). Pafemina- fchonai janoteef pa weenam rublam no latra dwehseles gabala, un Mas-Krewijâ — par 16 kap. no latra rubla kas pehz tagadejeem nofazijumeem bij jamalka. Tahda pirtchanaas summas pafaminafchana pee semes gruntneekem jaisdara no 1. julija 1882. gadâ; pee teem, kas wehl stahw faharâ ar muifchneekem — no to laifa, no kura schi fa- kariba zaur ispirtchanaas libds 1883. gadam buhs beigta, un pee wifseem atikufcheem — no 1. janwari 1883. gadâ. Libds ar to ir usdotâ daschahm eestahdem, falast siraas, kur semneeki zaur kahdem ihpafchi gruhieem apfahleem, no- kluwufchi pahraf behdigâ buhshana, lai teem waretu pee- fchêrt wehl leelatu mafchâs pafeminafchana.

Mafkawâ Blioha bankas kantoris kritis bankrotê. Usdotee prafijumi fneedsahs libds 1/2 milj. rbl. Kantora darifchana wedejs, Petrows, kas bija behdhis us ahfsemem, tizis apzeetinas.

No ahfsemem.

Wahjija. Stary keisaru un Wahju tautas weetneeku faeimu jeb reichstagu draude isjeltees afs ftrihds un war- buht atklatâs eenaids. Schi ftrihda eemestis, ir tas no mums ne fen simotais keisariskais isfludinajums par keisara teefbahm un walfs amata wihru peenahkumeem. Ka sinams keisars Wahjijâ naw potwaldneeks, bet tam fawâ wal- dîschanâ jaturahs pee pahrawofcheem likumeem, kuras tas weens patâ newar pahrgrofti. Likumu pahrgroftichanu un jaunu likumu isdofchana keisars tur war isdarit tik ar tau- tas weetneeku faeimas apfprinafchana. Minetâs kei- sariskais isfludinajums nu gan neapghifchê fcho kahribu, bet tas pagehr no wifseem walfs amata wihreem, ka tee ne- ween fawâ amata paklaufitu preefchneeku pawehles (kas patâ no fewis faprotama), bet ka tee ari ahfpuâs fawa amata un it ihpafchi pee tautas weetneeku zelfchanaahm is-

turetos ta, ka pahrawofchâ ministerija teem pawehl. Zaur to walfs amata wihru brijwiba un pahrawwiba teel loti nospeesta un ari tautas weetneeku zelfchanaas pataifitas ne- fwabadas, jo kad wif walfs amata wihri publejahs, zel- fchanaas fagrofti pehz ministerijas pawehles, tad balfotaju zelfchanaas brijwiba stahw us loti wahja pomata, tadehl ka walfs amata wihreem zaur draudeschanaahm un jiteem fo- teem eefehjams, peefpeest daudis wehletajus, balfot pret fapau pahreezinaschanaas. Par wifu to klaufchu leelata data fitori kura. Keisariskais siraajums tizis neween isfludinats zaur omifem, bet ari zaur rafstu peefubtitâs tautas weeluefu faemai, ta ka schi wafadsehs par to isfejiz fawas domas.

Katolu partijas jeb zentruma madons Windhorst bij Wahju reichstagam eefweedsis preefchlikumu, atzelt kahdu 1874. gadâ preefch katolu basnizas apfpeefchanaas isdotu ftrahpes iikumumu. Reichstags peenehmis Windhorsta preefch- likumu ar 233 pret 115 halsim. Ta ir preefch zentruma jeb katolu partijas leela uswara. Par fcho eewehrojamo atgadijumu wehlat wehl runahm pafchaki.

Aufro-Ungarija. Nemeeri Deenwidus Dalmazija pa- darijufchi waldbai tik leelas ruhpes, ka ta nospredufe, fubtit us tureeni 14,000 faldatu. No schi fpehla 7000 jau aifghajufchi us nemeera weetu, un atikufchee nostahditi par referwu. Aufreefchu waldbai it ihpafchi bail no tam, ka, pawafarim tuwojotees, nemeeri no Deenwidus Dalmazijas neisplatitos pahf Bosniju un Herzegowinu. Tadehl wira pee laifa nosufhta us tureeni fiprus faldatu fpehkus, lai woretu apfahpet nemeera ugunis pahfâ eefahkumâ. No lam fchee nemeeri ihsti zelahs, tas flaidri naw sinams, bet laikam Aufreefchu waldbiba neprot, minetâs apgabalds preh- tigi isturetees. Minetâs apgabalds dshwo Slahwu tauti- bas, un gandrihs wifa walfs waldbibas wara Aufrijâ at- robahs Wahju un Ungaru tautibu rotâs. Wahjeefchi un Ungari ir Slahwu tautibu pretineeki un wifabi mekle schihs tautibas opfpeest un noturet semakâ kahribâ. Zaur to tad Slahwu tautibas teel aifshartâs, un tur, kur laudis tum- fchaki un ne-apdomigaki, no tam isjelahs nemeeri un pre- tetiba pret waldbibu.

Parifê, 12. janw. (31. dez.) „France“ stahsta, ka zelu ministerija greefufchâ pa leelo dfliszele beedribahm ar schabdu preefchlikumu: tagadejo pafafcheeru mafku pa- mafinat us 50 praz., peenehtahs prezes fubtit pa wifu tuwa- keem zeleem, un fcho fuhrijumu mafku awrehinat us 20 praz., semak nefa libds schim; ja preefchlikums top pee- xentis, tad waldbiba apfolahs atfagitees no tagadejahs dflis- zelu nodofchanaas.

Franzija. Tantas weetneeku fapulze, kas pa swehtiku laiku bij aifklahta, tagad atkal fapulzeufchâs un eezehlfufe Brisonu par fawu presidentu. Brisons fchâ amata atra- dahs jau agrak. Senats ari jau tizis atklatâs; bet wehl naw eezehlis few presidentu. Wira agrakais presidentis bij Leonis Sê.

Anglija. Wehles prinzepe (Anglu krona mantineeka jeb Wehles printfcha laulata draudjene) nesen bijufe nah- wes breesmâs. Preefch kahdahm deenahm wira atradahs ar fawu familiju Sandriahemas pili, un wiraas behrni no- darbojahs ar kahdu fpehli, kas pee Anglu augstmanu behr- neem ap seemas swehtiku un jaungada laiku loti erasta. Schi fpehle fauzahs „famp-puhkîs“ un pahraw eefch tam, ka leela bloda eeleef rofinas un apzukrotus augtus, wehz lam teem uslej brandwihnu, kas teel aifbedsinats. Behr- neem nu wajaga is fli degofchâs brandwihna leefmas rau- dfit irant un eebahst mutê faldumâs, bef ka fadefsinatâs. Kahdâ mafarâ prinzepe behrni libds ar ziteem mafseem wee- feem nodarbojahs jautri ar fcho fpehli, un pate prinzepe to wadija. Te us reifi zaur kahdu neweiklibu bloda tika apghata, un degofchâs mitrums aifstrehja libds prinzepe weeglahm drehbem, kas tublit gaischi aifdegahs. Par laimi kahdâ flahtefofchâs perfonas ahtri pakampa wilna fchalles un lakatus, usflahja tahs degofchahm leefmahm, un zaur to apflahpeja uguni. Tomehr prinzepei weena rofa zaur uguni drufku bij eewainota un ufazis noswilufchâs. Prin- zefe pate ne buht nebij pafaudejufe apfchribu, un kad wi- ras preefchauts pirmâs bij aifbedsees, wira ahtri to bij norahwufe un aifwweedufe nost, zaur fo uguns pa wiraas drehbem tik ahtri newareja isplatitees.

Bulgarija. Is Bulgaru galwad pilfchâs Sofijas sira, ka tur notikufchi afinaini nemeeri. Dauds Bulgaru ne-efot meerâ ar tagadejo krafa waldbibu un it ihpafchi efot pret wira nikni par Bulgaru tautas weetneeku fapulzes apghafchana. Ta ka Bulgari wehl maf atihfita un tum, fcha tauta, kas neprot fawaldit fawas dufmas, tad wal- dibas pretineeki iszehlfufchi fche un te nemeerus, kas no waldbibas tuhlin tikufchi apfpeesti ar faldatu fpehlu. It ihpafchi fipra klaufchanaas ejot bijufe Sofijas pilfchâ, kur daudis namu tikufchi nodedsinati. Waj schi sira pilnigi pa- teefa, jeb waj naw drufku uspuhita, to wehl newar finat, jo ta nahlufe zaur Wahju awifem, kuras par notikumeem Balkanu pusfala beefchi stahsta neekus.

